

PRORAČUN EU-a ZA BUDUĆNOST

2. svibnja 2018.

PRORAČUN EU-A I EKONOMSKA I MONETARNA UNIJA

Stabilno europodručje preduvjet je za zapošljavanje, rast, ulaganja i socijalnu pravednost u našoj Uniji. **Prema Ugovorima euro je jedinstvena valuta Europske unije** te su ekonomska konvergencija i stabilnost ciljevi Unije u cjelini. Nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a udio bruto domaćeg proizvoda (BDP) europodručja u ukupnom bruto domaćem proizvodu (BDP) EU-a iznosit će više od 85 %. To znači da instrumenti za jačanje ekonomske i monetarne unije ne smiju biti zaseban dio opće financijske strukture Unije, već moraju biti njezin neodvojiv dio.

Komisija je u prosincu 2017. u okviru plana za produbljenje europske ekonomske i monetarne unije predložila mogući način izrade novih proračunskih instrumenata u okviru javnih financija EU-a radi pružanja potpore stabilnosti i konvergenciji unutar europodručja te konvergencije država članica koje su se obvezale na pridruživanje europodručju. Ti se prijedlozi temelje na viziji iz Izvešča petorice predsjednika iz lipnja 2015. i na Komisijinu dokumentu za razmatranje iz svibnja 2017. te se njima ispunjuju obveze koje je predsjednik Juncker preuzeo u svojem Govoru o stanju Unije 2017.

U novom višegodišnjem finansijskom okviru predložena su dva nova instrumenta: **Program potpore reformama i europska funkcija stabilizacije ulaganja**.

Novi instrumenti pridonijet će gospodarskoj i socijalnoj konvergenciji i očuvanju makroekonomske stabilnosti pružanjem **potpore za reforme** kojima se jača otpornost na nacionalnoj razini i potpore za **očuvanje razine ulaganja** u slučaju velikih asimetričnih šokova.

Komplementarni su s drugim fondovima EU-a, a posebno s europskim struktturnim i investicijskim fondovima i novim fondom InvestEU, koji se temelji na uspjehu Junckerova plana. Novim instrumentima **ojačat će se i povezanost proračuna EU-a i europskog semestra**, u okviru koordinacije ekonomske politike u EU-u i europodručju.

Proračun EU-a i ekonomska i monetarna unija

POTPORA REFORMAMA RADI MODERNIZACIJE GOSPODARSTVA I JAČANJA OTPORNOSTI

Provjeda strukturnih reformi iznimno je važna za modernizaciju europskih gospodarstava, jačanje otpornosti i povećanje konvergencije. U okviru **Programa potpore reformama** s ukupnim proračunom od **25 milijardi EUR** osigurat će se financijska i tehnička potpora prioritetnim nacionalnim reformama¹. Program će uključivati sljedeće:

- **Instrument za provedbu reformi** kojim će se svim državama članicama osigurati financijska potpora za provjedu ključnih reformi utvrđenih u kontekstu europskog semestra. Instrument za provedbu reformi temeljiti će se na iskustvu stečenom tijekom pilot-faze koja je započela u prosincu 2017.
- **Instrument za konvergenciju** za pružanje posebne potpore državama članicama koje žele uvesti euro. Ta potpora ne utječe na postojeće kriterije za pristupanje europodručju, ali će se njome olakšati praktična priprema i konvergencija na osnovi posebnog postupka koji se temelji na predanosti i partnerstvu.
- Prilagođenu **tehničku potporu** državama članicama, na njihov zahtjev, za izradu i provedbu reformi. Temelji se na iskustvu Službe za potporu strukturnim reformama, koja je proteklih godina pružila potporu za više od 440 projekata reformi u 24 države članice.

PILOT-FAZA INSTRUMENTA ZA PROVEDBU REFORMI

Predsjednik Komisije **Jean-Claude Juncker** i portugalski premijer **António Costa** **23. ožujka 2018.** usuglasili su se o pokretanju prvog pilot-projekta za novi instrument za provedbu reformi u cilju rješavanja problema nedostatka potrebnih vještina u Portugalu.

Tim se projektom želi znatno poboljšati sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u Portugalu rješavanjem problema nedostatka potrebnih vještina s kojim se susreće znatan dio radne snage i jačanjem konkurentnosti gospodarstva.

KAKO BI INSTRUMENT ZA PROVEDBU REFORMI MOGAO FUNKCIONIRATI

Reforme će države članice predlagati u okviru svojih **nacionalnih programa reformi** na temelju izazova utvrđenih u postupku europskog semestra.

Nakon toga provest će se **strukturirani dijalog** između Komisije i države članice kako bi se utvrdio **paket reformskih obveza**, koji uključuje detaljan opis mjera, provedbene etape, kalendar provedbe i financijske aspekte.

Države članice **izvješćivat** će o tim mjerama zajedno sa svojim nacionalnim programom reformi i zajednički preispitivati napredak u okviru europskog semestra.

POVEĆANJE STABILNOSTI OČUVANJEM RAZINE ULAGANJA U SLUČAJU ŠOKOVA

Odgovarajuće razine ulaganja ključne su za pripravnost naših gospodarstva i društva na buduće izazove.

Kao što smo vidjeli u prethodnim krizama, postojeći nacionalni mehanizmi za stabilizaciju ponekad nisu dovoljni za apsorpciju određenih makroekonomskih šokova i sprečavanje njihova preljevanja na druge države članice, posebno unutar europodručja, koje posebno nepovoljno utječe na razine ulaganja i realno gospodarstvo.

Unatoč tome što europodručje zahvaljujući Europskom stabilizacijskom mehanizmu već raspolaže instrumentom za pružanje financijske pomoći državama članicama u financijskim poteškoćama, još uvijek ne postoji instrument kojim bi se olakšao brz ekonomski oporavak u slučaju šokova i sprječile naknadne krize koje izazivaju nestabilnost.

¹ Te se reforme odnose na tržiste proizvoda i tržiste rada, obrazovanje, porezne sustave, razvoj tržista kapitala, poboljšanje poslovnog okruženja i ulaganja u ljudski kapital i na javne uprave.

Nova **europska funkcija stabilizacije ulaganja** bit će uvedena u obliku naizmjeničnih zajmova iz proračuna EU-a u iznosu **do 30 milijardi EUR**, u kombinaciji s komponentom bespovratnih sredstava za pokriće rashoda za kamate, radi stabilizacije razina ulaganja u državama članicama u slučaju velikih asimetričnih šokova.

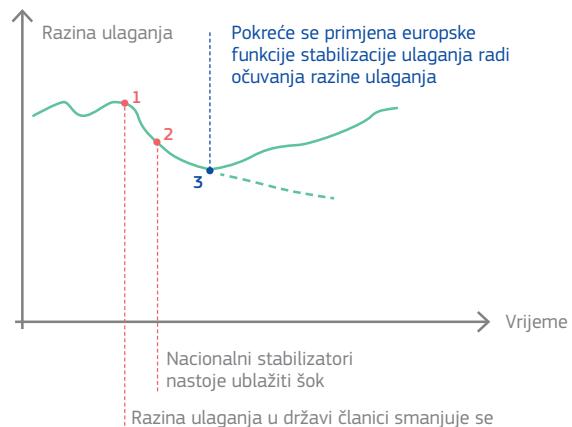
Zajmovima će se osigurati dodatna finansijska potpora u razdobljima preopterećenosti javnih finacija, a trebali bi biti usmjereni na očuvanje prioritetnih ulaganja. Komponenta bespovratnih sredstava važna je za zaštitu od učinka šoka i olakšavanja otplate dospjelih zajmova. Komponenta bespovratnih sredstava mogla bi se financirati doprinosima država članica europodručja na temelju prihoda od izdavanja kovanica eura (emisijska dobit). Ti bi doprinosi bili u obliku vanjskih namjenskih prihoda proračuna EU-a prikupljenih s pomoću namjenskog finansijskog instrumenta.

Kako je predviđeno u prosincu 2017., ta bi se funkcija s vremenom mogla dopuniti dodatnim izvorima financiranja izvan proračuna EU-a, što bi npr. mogla biti uloga Europskog stabilizacijskog mehanizma, budućeg Europskog monetarnog fonda i mogućeg mehanizma dobrovoljnog osiguranja koji bi uspostavile države članice.

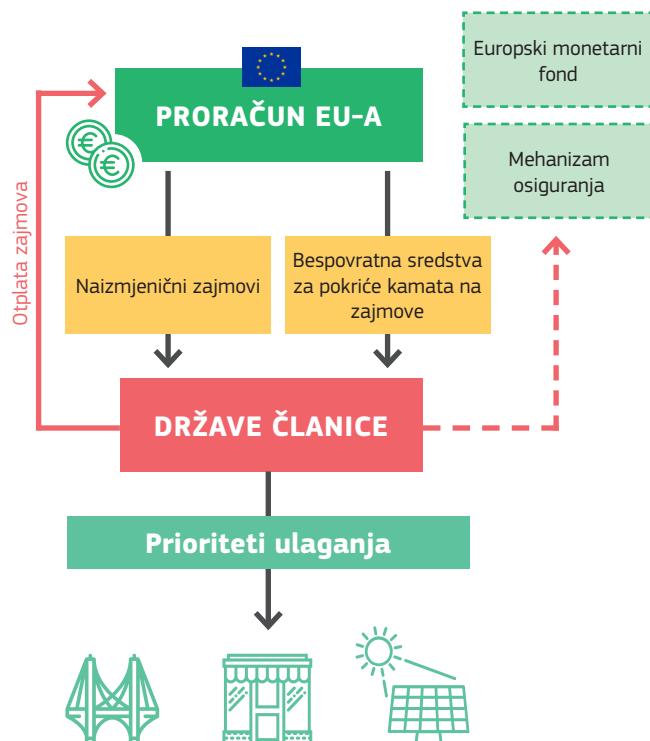
Zbog specifičnosti tog novog instrumenta trebalo bi se **usmjeriti na države članice europodručja**, s time da bi instrument bio **dostupan drugim državama članicama** uz uvjet da doprinose njegovu financiranju. To bi se moglo postići finansijskim instrumentom posebne namjene koji bi bio potpora komponenti bespovratnih sredstava.

Europska funkcija stabilizacije ulaganja dopunjavat će postojeće instrumente na nacionalnoj i europskoj razini kao mehanizam za apsorpciju šokova. Kako bi bila učinkovita, trebala bi se automatski aktivirati u slučaju asimetričnih šokova, pod **jasno određenim uvjetima** i na temelju unaprijed dogovorenog mehanizma koji će biti pokretač njezine primjene, u skladu s načelima dobrog finansijskog upravljanja i makroekonomskom politikom.

Očuvanje razine ulaganja u slučaju šokova

Europska funkcija stabilizacije ulaganja

FUNKCIJA STABILIZACIJE ULAGANJA – GLAVNE ZNAČAJKE

- Razlikuje se od postojećih instrumenata EU-a i nacionalnih instrumenata
- Doprinosi makroekonomskoj i finansijskoj stabilnosti
- Trebala bi biti dovoljno velika da se njome osigura stvarna stabilizacija
- Može se aktivirati brzo i automatski na temelju unaprijed utvrđenih parametara
- Doprinosi stabilnosti fiskalne politike i umanjuje moralni hazard zahvaljujući unaprijed utvrđenim uvjetima dostupnosti
- Usmjerena je na države članice europodručja, ali je dostupna i državama članicama izvan europodručja uz uvjet da doprinose njegovu financiranju na temelju ključa za upis kapitala Europske središnje banke.

ŠTO JE DOSAD POSTIGNUTO I BUDUĆI KORACI

**22/06
2015**

Izvješće petorice
predsjednika
o dovršetku europske
ekonomske i monetarne
unije

**21/10
2015**

Komunikacija
Komisije o koracima
prema produbljenju
ekonomske
i monetarne unije

**01/03
2017**

Bijela knjiga
o budućnosti
Europe

**31/05
2017**

Dokument za
razmatranje
o produbljenju
ekonomske
i monetarne unije

**28/06
2017**

Dokument za
razmatranje
o budućnosti finančija
EU-a

**13/09
2017**

Govor predsjednika
Junckera o stanju
Unije

**06/12
2017**

Plan i prijedlozi
koji se odnose
na EMU

**15/12
2017**

Sastanak na
vrhu država
europodručja

**23/03
2018**

Sastanak na
vrhu država
europodručja

**02/05
2018**

Paket za
višegodišnji
finansijski okvir
nakon 2020.

**31/05
2018**

Sektorski
zakonodavni
prijedlozi za
programe
potrošnje

**28-29/06
2018**

Europsko
Vijeće

**12/09
2018**

Govor
predsjednika
Junckera
o stanju Unije

**18-19/10
2018**

Europsko
Vijeće

**13-14/12
2018**

Europsko
Vijeće

**21-22/03
2019**

Europsko
Vijeće

**09/05
2019**

Sastanak
u Sibiuu

2025